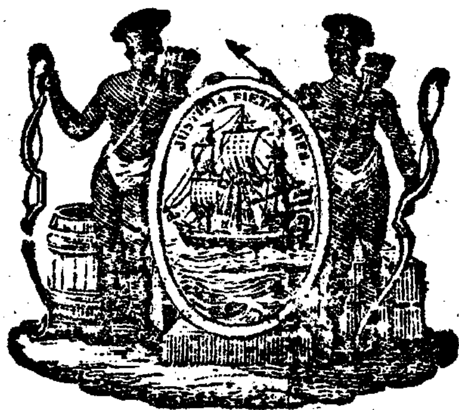
A°. 1835. N°. 87.

SURINAAMSCHE Courant.

LETTERKUNDIG Dagblad.

Vrijdag den 30sten October.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

BURGERLIJKE STAND.

PARAMARIBO, *den* 29 *October* 1835.

Heden zijn in *ondertrouw* opgenomen: MONTAGUE LEWIS BARNETT, *jongman*, van de Hoogduitsche Israëlitische Gemeente en SELINA BROMET, *jonge dochter*, mede van dezelfde Gemeente, en beide alhier woonachtig.

En

SIMON FERDINAND ALVARES, *jongman*, van de Luthersche Gemeente en JOSEPHINA FERDINA MIETJE SCHILDERUS, van de Moravische Broeder-Gemeente, en beide alhier woonachtig.

In kennisse van mij,

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,

T. M. SCHOTBORGH,

2de Kommies.

IETS OVER DEN HANDKUS.

Het gebruik van den handkus is niet alleen zeer oud, maar was zelfs eertijds bijna over de gansche aarde verspreid. Hetzelve was van tweederlei aard: namelijk godsdienstig en maatschappelijk.

Als een godsdienstig gebruik vindt men aangeteekend, dat de handkus, van de vroegste tijden af, gebezigd werd om de zon, de maan en de sterren te groeten. Job begroette met eenen handkus de stralende zon en de helderschijnende maan. Uit eene andere schriftuurplaats blijkt, dat dezelfde eerbewijzing ook aan Bel of Baal betoond werd, daar de Heer verklaart, zich zeven duizend man uitgezocht te hebben, die voor Baäl geene knie gebogen en hem met geenen handkus aangebeden hebben. De uitleggers der H. Schrift gelooven ook algemeen, dat hetzelfde gebruik ten opzigte van Moloch in zwang was, vooral bij het offeren der kinderen, die ter eere van dezen afgod geslagt werden.

Bij de aangrenzende volken van Judea, vooral bij de Phoeniciërs, vindt men sporen van dat aloude gebruik. Ten opzigte van Griekenland vinden wij eene plaats bij Lucianus, waarin hij verhaalt, sprekende van de verschillende wijzen van offeren, dat terwijl de rijken geschenken aan de Goden aanboden, dat de armen hen met eenen eenvoudigen handkus aanbaden. Dezelfde schrijver verhaalt ook nog, dat Demosthenes, door de soldaten van Antipater gevangen genomen, hen verzocht om eenen tempel, dien zij juist voorbij trokken, te mogen binnentreden, en dat hij bij het ingaan van denzelven, de hand aan den mond bragt, hetgeen de soldaten als een godsdienstig gebruik beschouwden. Doch uit de onmagt, waarin hij eenige oogenblikken daarna verviel, en uit de getuigenis van de dienstmeid des redenaars, bleek, dat zulks het uitwerksel van het even te voren genomen vergif was. Eindelijk nog in zijne verhandeling over het dansen merkt hij aan, dat de Indianen de zon aanbaden door zich op den grond te werpen en de handen aan den mond te brengen; waarin zij van de Grieken verschilden, die deze Godheid slechts door eenen enkelen handkus eerden.

Van de Grieken sloeg dit gebruik naar de Romeinen over. Plinius rangschikte hetzelve te zijnen tijde onder die oude gewoonten, welker oorsprong en oorzaak niet bekend zijn. Apulæus betitelt zekeren Amilianus met den naam van Atheist, omdat hij, bij het voorbijgaan van eenen tempel, verzuimde de hand te kussen. En sprekende van Psijche, zegt hij, dat zij zoo schoon was, dat men haar als Venus aanbad, door de regterhand te kussen, terwijl men den voorsten vinger op den duim deed rusten. Doch al deze godsdienstige gebruiken veranderden naderhand van wijze en strekking, en in de eerste tijden des Christendoms droegen dezelve veel bij om vele ceremoniën nog eerbiedwekkender te maken, daar de bisschoppen en andere hooge prelaten de gewoonte aannamen om door de mindere geestelijken, die hen voor het altaar bedienden, zich de hand te laten zoenen. Tarasius, een patriarch van Konstantinopel, spreekt daarvan als van een zeer oud gebruik in zijnen synodalen brief aan de Keizers, die de tweede kerkvergadering van Nicæa bijeengeroepen hadden.

Het gebruik van den handkus, bij de meerdere verbreiding van het Christendom, intusschen in een godsdienstig opzigt in onbruik geraakt zijnde, zullen wij thans nog slechts daarvan gewagen als eene gewoonte in het dagelijksche, maatschappelijke leven. Zeker Fransch geleerde, die eene vrij uitvoerige verhandeling uitsluitend aan dit onderwerp gewijd heeft, de Heer Morin, beschouwt het gebruik van den handkus als een bijna gestadige pligt in alle staten, als een stilzwijgend formulier om een verzoening te weeg te brengen, om eene gunst te vragen, om eenen dank te betuigen. Het is door de natuur aan de hand gegeven teeken, dat over de gansche aarde zonder tolk verstaan wordt, en dat zeer zeker dat der schrijfkunst, misschien dan der spraak voorafgegaan is. Salomo, van de vleijers van zijnen tijd sprekende, zegt, dat zij niet ophielden met hunnen begunstigers de hand te kussen, tot dat zij de verlangde gunst hadden verkregen.

Wanneer wij nu de overige oude natiën nagaan, zien wij vooreerst dat, volgens Homerus, Priamus de handen kuste en de knieën omvatte van Achilles, om hem tot de uitlevering van het lijk zijns zoons Hector te bewegen. Ook bij de Romeinen bezigde men deze beleefdheid; doch niet altijd op dezelfde wijze. In de eerste tijden der republiek schijnt dezelve alleen door minderen jegens hunne meerderen gebezigd te zijn geworden. De vrije personen gaven elkander de hand en omhelsden elkander. De vrijheidszucht ging naderhand zoo ver, dat zelfs de krijgslieden met weerzin dezer gewoonte jegens hunne veldheeren volgden; en men beschouwde het als iets ongewoons, dat de soldaten van Cato hem de hand gingen kussen, toen hij genoodzaakt was het opperbevel neder te leggen. Later echter toonden zich de Romeinen minder kiesch. De groote achting, waarmede de Tribunen, de Consuls en de Dictators hunne bedieningen hadden weten te omringen, noodzaakten de bijzondere personen, hen met meerderen eerbied te behandelen, en in stede van, even als vroeger, hen te omhelzen, achtte men zich nu reeds gelukkig tot den handkus toegelaten te worden. Onder de Keizers werd dit zelfs een pligt, ook voor de Rijksgrooten; want de mindere hovelingen moesten zich vergenoegen met knielende eenen der hoeken van 'sKeizers kleed te mogen kussen. Naderhand werd deze eer zelfs alleen aan de Consuls en eerste staatsdienaren toegestaan; den overigen was het slechts vergund, van verre door den handkus de Keizers even als de Goden te begroeten.

Na deze korte opgave zoude het onnoodig zijn, deze gewoonte te volgen in al de andere landen, waar dezelve heerschte. Men weet, dat dezelve nog ten huidige dagen in de meeste landen in gebruik is jegens vorsten en meerderen, zelfs onder de negers en de bewoners der nieuwe wereld. Fernand Cortes vond dezelve gevestigd in Mexico, waar meer dan duizend aanzienlijken hem kwamen begroeten door de aarde met handen aan te raken, en dezelve vervolgens aan den mond te brengen.

DE VROUWEN-JAARMARKT.

In het oostelijke gedeelte van Hongarije verheft zich een berg, Bihas genaamd. Deze afgelegene hoek is slechts bewoond door een geslacht van veehoeders van Wallachijschen oorsprong, die in eenen half wilden toestand en vreemd aan alle beschaving leven, en slechts weinig verkeer met de overige wereld hebben.

Alle jaren, op het feest van St. Petrus begeven zich de Wallachijërs van den Bihar naar de vlakte van Kalinasa, om eene kermis bij te wonen, waar allerlei handel gedreven wordt, maar die van een bijzonder belang voor de jonge lieden van beide geslachten is; want er worden hier ook huwelijken gesloten, en men kiest daar eene vrouw uit even als men huisraad of eetbare waar koopt. Elk huisvader brengt derwaars zijne huwbare dochters benevens derzelve huwelijksgift op karren of op den grond opeengestapeld. Deze huwelijksgift draagt blijken van de armoede dezer bergbewoners, en bepaalt zich gewoonlijk tot eenige weinige stuks vee, schapens, varkens en gevogelte. Intusschen wordt ook het tooisel der vrouwen niet vergeten; hetzelve bestaat in stukken geld met gaten daarin geboord, om aan de lange haarlokken vastgemaakt te worden. Met een zoodanig gevolg begeeft elk meisje, dat een man verlangt, naar de kermis.

De jongelingen daarentegen, die trouwen willen, komen naar de jaarmarkt gehuld in schapenvellen. Met opgespärde oogen, die onze vrouwen op de vlugt zouden jagen, bezigtigen zij thans al de jonge meisjes, die door hare ouders derwaarts gebragt zijn. Ieder kiest naar zijnen smaak. Dit gedaan zijnde, wendt men zich tot de ouders, en vraagt wat zij eischen, wat zij geven, wat zij hebben medegebragt. Men dingt, en kan men het niet eens worden, zoekt de liefhebber elders. In het tegenovergestelde geval slaan beide partijen in de hand op eene wijze, die door de gansche buurt gehoord wordt; dit is eene aanzegging van de mededingers, dat de koop gesloten is. De bloedverwanten

...ringen dan de verloofden; de brandewijn wordt met volle bekers geschonken; de priester wordt geroepen, en zonder langer verwijl haalt deze zijn gebedenboek uit den zak, en spreekt de huwelijks-inzegening uit.

Nu komt het oogenblik des scheidens. De jonge vrouw neemt afscheid van hare bloedverwanten, tot welke zij bereids niet meer behoort; zij klimt nu op de kar van haren echtgenoot, dien zij voor weinige uren niet eens kende, en door hare kudde gevolgd, wordt zij geleid naar het huis, dat het hare wordt, en waar zij pligten te vervullen heeft, over welke zij nimmer den tijd had na te denken. Dikwijls doet zich terstond reeds de magt des echtgenoots gevoelen, en somtijds ontstaan er op de kermis zelve bloedige vechtpartijen onder de bergbewoners. Het Hongaarsche gouvernement tracht reeds lang naar de middelen tot afschaffing dezer kermis; maar een verbod zoude zeer tegen de oude gebruiken, en zelfs tegen de herderlijke behoeften van den Biharschen volkestam inwerken, om van kracht te kunnen zijn. De kermis duurt daarom ook nog steeds voort. Men huwt er, men geraakt er beschonken, men vecht onderling; en echter houden de Wallachijers des lands standt, dat het een prachtig feest is.

DE NATUUR EN DE MENSCH.

De Natuur vertoont ons de uitwendige Majesteit der Godheid. De mensch, die haar beschouwt, verliest zich in aanbidding en verheft zich trapsgewijze, tot voor den troon des Almagtigen! Geschapen om zijnen Schepper te vereeren, voert hij het gebied over de minder bevoorregte schepselen. Als Koning der aarde, veredelt, bevolkt en verrijkt hij dezelve; hij stelt onder de levende wezens orde, ondergeschiktheid en eendragt dáár; hij verfraait zelfs de Natuur, kweekt haar aan, breidt uit en verbetert haar; roeit distels en doornen uit, en vermenigvuldigt vruchten en rozen.

Beschouw de woeste streken, waar de mensch zijn vermogen niet heeft aangewend, en welke aan zichzelf is overgelaten; zij zijn bedekt met wild houtgewas, dat door ouderdom verteerd is en ontworteld nederligt. De Natuur, die elders door haar jeugdig voorkomen schittert, vertoont zich hier met het aanzien van grijzen, verzwakte ouderdom. De aarde, bedekt en overladen met de half vergane overblijfselen harer voortbrengselen biedt ons in stede van een bloeijend veld, eene woeste vlakte aan, bezaaid met oude onwortelde boomen, onrijpe vruchten en overtollige planten. In de lagere streken, wateren, die, bij gebrek aan de noodige leiding en onderhoud stilstaan en bedorven zijn, en eenen moerassigen grond, waar niets dan wilde planten groeijen, het voedsel voor venijnige insekten. Zoo vertoont zich de woeste Natuur aan ons oog, en boezemt ons eenen onwillekeurigen afschrik in; doch, wendt de mensch zijne vermogens aan om dezelve te verbeteren, weldra krijgt zij eene geheel andere gedaante. Het riet en de wilde zeebloem, waaruit de pad haar venijn zuigt, verdwijnen om voor de ranonkel, het klaverblad en het zachtste gras plaats te maken. De onbruikbare velden worden in heerlijke weide herschapen, waar het vee, dat zich al meer en meer vermenigvuldigt, vrolijk dartelt om eenen rijken voorraad van voedsel vindt. Niets overtreft de pracht der natuur, wanneer de mensch haar verzorgt en aankweekt! Hij zelf is het schoonste sieraad derzelve; met hem wordt ook zij ruimer, grooter, uitgebreider; door zijne nijvere hand wordt al hetgeen in haren boezem verborgen ligt, verfraaid en ontwikkeld. Bloemen en vruchten ... de mensch tot in het oneindige te vermenigvuldigen; nuttige dieren en planten uit verre landen over te voeren en aan te kweeken, de schadelijke te verjagen en uit te roeien, het ijzer en andere nuttige metalen uit het hart der aarde op te delven, de wateren hunnen loop te stuiten, en naar zijnen wil te leiden, de zee te doorklieven om den weg naar verwijderde landen te vinden; de aarde overal toegankelijk en vruchtbaar te maken; in één woord, de geheele Natuur tot zijn gemak en genoegen te leiden en te besturen. Evenwel moeten zijne zorgen onafgebroken voortduren; want houdt de mensch op, dezelve aan te wenden, weldra verkwijnt en verandert alles, en keert tot deszelfs oorspronkelijken staat terug. De Natuur herneemt hare regten en vernietigt het werk van den mensch, bedekt zijne prachtigste gedenkteeken met mos en stof, en laat hem slechts het verwijt over, van door eigen verzuim en eigene onbedachtzaamheid, datgene verwoest te hebben, wat zijne voorouders met zoo veel moeite en zorgen hadden daargesteld!

VERMOEDELIJKE OORSPRONG VAN HET WOORD BEURS.

De vermaarde Guichardin, dien in 1550 leefde, geeft daarvan de volgende afleiding: Te Brugge bestond een plein, aan welks einde een groot en oud huis stond, hetwelk gebouwd en bewoond was geworden door de familie *de la Bourse*; gelijk nog blijkt uit het familiewapen, dat in den gevel van dit huis gebeiteld is, en hetwelk *drie beurzen* voorstelt. De kooplieden, die te Brugge ten handel kwamen, namen de gewoonte aan om deze plaats de *Beurzen* of *de Beurs* te noemen, en bij wege van analogie, heeft men dezen naam aan de plaatsen der algemeene bijeenkomst van kooplieden, in de meeste handelsoorden van Nederland en Frankrijk gegeven. Sommige schrijvers geven echter aan dezen naam eene andere afleiding, en beweren, dat de kooplieden van Antwerpen in der tijd een huis gekocht hebben om daarin hunne bijeenkomsten te houden; dat dit huis met een uithangbord voorzien was, waarop eene beurs was afgebeeld; dat de naam van het uithangbord (volgens vrij algemeen gebruik) aan het huis zelf werd gegeven, en dat, vermits Antwerpen, in de zestiende eeuw, de meest handeldrijvende stad van den omtrek was, de naam van *Beurs* voor de vergaderplaats der kooplieden in de koopsteden van de Nederlanden, Duitschland en Frankrijk is in zwang gekomen.

CHINEESCH POSTWEZEN.

Volgens den Almanak van Peking, houdt China 1,800,000 soldaten op de been, die zelfs in de kleinste vlekken en dorpen in garnizoen liggen, gehuwd zijn, en zich met landbouw, bestuur en regtsoefening bezig houden. Ook verrigten de militairen eene soort van gendarmendienst; alle schildwachten worden hoofdzakelijk tot koeriers gebezigd, dewijl in China geen ander postwezen bestaat dan deze hardloopers. Van het eene wachthuis tot aan het andere, die langs de wegen en kanalen op zekere afstanden van elkander gelegen zijn, worden de depêches van het hof door hen overgebragt; van Peking naar Canton zijn de brieven niet langer dan 12 dagen onderweg, zoodat de kouriers elken dag circa 50 uren gaans afleggen moeten. Zulk een groot snelheid in het loopen staat tevens bij de Chinezen in groote achting; want vlugheid ter been werd bij hen, even als bij de oude Grieken, voor de eigenschap van eenen held gehouden.

ALLERLEI.

Onder de beeldhouwwerken der oudheid vindt men dikwijls eenen leeuw zonder manen, welke naar de meening van eenige schrijvers, tot een thans geheel uitgestorven, volgens anderen echter, nimmer bestaan hebbend geslacht behoort. Men vindt denzelven onder de hieroglyphische gedenkteekenen van Opper-Egypte; en onlangs heeft men uit Nubië een belangwekkend bewijs voor deszelfs bestaan ontvangen, alwaar men beweert eenen grooten leeuw zonder manen gezien te hebben.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 25sten dezer, de Nd. Am. Brik *Levant*, Kapt. B. Nickerson, van Boston.

De Nd. Am. Brik *Comet*, Kapt. Lingelin, op den 26sten dezer, voor het Fortres ten anker gekomen, is ter ... vertrokken.

ADVERTENTIEN.

De ondergeteekende, als daartoe geautoriseerd door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, vraagt te *Huur* ... voor een onbepaalden tijd werkzaam te zijn te Fort *Zeelandia*:

(50) *Vijftig* stuks DELVER-NEGERS; nader informatie te bekomen, uiterlijk tot den 5den November aanstaande, bij

De Majoor der Artillerie, belast met het Genie-Departement,

P. C. SIMON.

Fort Nieuw-Amsterdam,
den 27 October 1835.

(39423) Op HEDEN NAMIDDAG PUBLIEKE VENDU ter Nieuwe Wees-, Kuratele- en Onbeheerde Boedels Kamer, van VASTE EFFECTEN, aankomende diverse *Onbeheerde* Boedels.

Paramaribo, 30 October 1835.

C. A. FISCO,
2de *Commies.*

(39438) Heden overleed tot mijne bittere droefheid, mijn waarde Broeder JOHANNIS LEONARDUS POTGIETER, in den ouderdom van circa 39 jaren.

Paramaribo, den 25 October 1835.

HENDK. POTGIETER.

P. S. Men gelieve deze algemeene tevens als eene bijzondere kennisgeving te beschouwen.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het Schip *Elisabeth*, Kapt. J. H. Brand. — Adres bij Gebrs. Meyns.

Het Schip *Susanna Maria*, Kapt. C. Spikkelberg qq. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit 1 Novembre.

Het Schip *Leonidas*, Kapt. B. M. Corbierre. — Adres bij L. D. J. van Bommel.

Het Schip *Surinama*, Kapt. R. van der Meij. — Adres bij J. E. Gellée. — Sluit 15 November.

Het Schip *Astrea*, Kapt. J. A. de Long. — Adres bij J. E. Gellée. — Sluit 15 November.

Het Schip *Jeannette*, Kapt. T. Bodisco. — Adres bij M. M. Saviel.

Het Schip *Bruinie*, Kapt. A. J. Olmann. — Adres bij G. Reelfs.

Het Schip *Catharina*, Kapt. K. M. Hillgen. — Adres bij Dagenhard en Ertzner.

Naar Rotterdam:

Het Schip *Regent*, Kapt. A. Allen. — Adres bij J. Mc. Sinnion.

Naar Boston:

De Nd. Am. Brik *Grafton*, Kapt. T. Balsonl. — Adres bij ...

De Nd. Am. Brik *Sparrow*, Kapt. A. C. Sherwood. — Adres bij J. M. Samson.

De Nd. Am. Brik *Shamrock*, Kapt. Procter. — Adres bij J. M. Samson.

De Nd. Am. Brik *Volunteer*, Kapt. S. Blanchard. — Adres bij J. M. Samson.

Ter Drukkerij van FUCHS & C°.